

Кедендік транзитті құқықтық қамтамасыз ету

Кедендік транзит кедендік рәсімінің мазмұны және оның қолданылуы

1. Кедендік транзит кедендік рәсімі тауарларды осы кедендік рәсіммен орналастыру шарттары сақталған кезде тауарлар жөнелтуші кеден органынан межелі кеден органына дейін кедендік баждар, салықтар, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждары төленбестен тасымалданатын (тасылатын) кедендік рәсім болып табылады.

2. Кедендік транзит кедендік рәсімі:

1) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша өзге де кедендік рәсімдермен орналастырылмаған шетелдік тауарларды, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақтың:

Комиссия айқындайтын жағдайларда экспорт кедендік рәсімімен орналастырылған;

Кедендік реттеу туралы Кодекстің [287-бабының](#) 8-тармағында көзделген жағдайда, АЭА бір аумағынан АЭА басқа аумағына тасымалданатын, еркін кеден аймағы кедендік рәсімімен орналастырылған тауарларын тасымалдау (тасу) үшін;

2) Еуразиялық экономикалық одақтың тауарлары мен осы Кодекстің [385-бабының](#) 4-тармағында көрсетілген шетелдік тауарларды Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттердің аумағы арқылы және (немесе) теңізбен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының бір бөлігінен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының басқа бөлігіне тасымалдау (тасу) үшін қолданылады.

3. Кедендік транзит кедендік рәсімі тауарларды:

1) келу орнындағы кеден органынан кету орнындағы кеден органына дейін;
2) келу орнындағы кеден органынан ішкі кеден органына дейін;
3) ішкі кеден органынан кету орнындағы кеден органына дейін;
4) бір ішкі кеден органынан басқа ішкі кеден органына дейін;
5) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттердің аумағы арқылы және (немесе) теңізбен кеден органдары арасында тасымалдау (тасу) кезінде қолданылады.

4. Кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылған шетелдік тауарлар шетелдік тауарлар мәртебесін сақтайды.

5. Осы Кодекстің [390-бабы](#) 3-тармағында көрсетілген жағдайды және осы Кодекстің [387-бабы](#) 17-тармағына сәйкес Комиссия айқындаған жағдайларды қоспағанда, кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылған Еуразиялық экономикалық одақтың тауарлары Еуразиялық экономикалық одақ тауарларының мәртебесін сақтайды.

6. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша тасымалдау (тасу) үшін мынадай шетелдік тауарлар:

1) халықаралық тасымалды жүзеге асыру кезінде тауарларды түсірмей (тиеп-жөнелтпей) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына аралық, мәжбүрлі немесе техникалық қонған әуе кемесіндегі осы тауарлар;

2) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына келгеннен кейін Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы тауарларды өткізу орындарынан қозғалмаған және Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан кететін тауарлар;

3) электр беру желілері бойынша өткізілетін тауарлар;

4) осы Кодексте көзделген жағдайлардағы өзге де тауарлар кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылмайды.

7. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша тасымалдау (тасу) үшін кедендік рәсімдермен орналастырылған шетелдік тауарлар осы Кодексте көзделген жағдайларда кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылады.

8. Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттердің аумағы арқылы және (немесе) теңізбен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының бір бөлігінен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының басқа бөлігіне тасымалданатын Еуразиялық экономикалық одақтың тауарлары мен осы Кодекстің [385-бабының](#) 4-тармағында көрсетілген шетелдік тауарларға қатысты кедендік транзит кедендік рәсімі осы Кодекстің [45-тарауында](#) айқындалған ерекшеліктер ескеріле отырып қолданылады.

9. Жеке пайдалануға арналған тауарларға, халықаралық пошта жөнелтілімдеріне, құбыржол көлігімен алып өтілетін тауарларға қатысты кедендік транзит кедендік рәсімі осы Кодекстің [346](#), [368](#) және [377-баптарында](#) айқындалған ерекшеліктер ескеріле отырып қолданылады.

10. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша тасымалданатын тауарларға қатысты кедендік транзит кедендік рәсімін қолданудың ерекшеліктерін уәкілетті орган айқындайды.

11. Халықаралық тасымалдың бір немесе бірнеше көлік құралымен белгілі бір кезең ішінде Еуразиялық экономикалық одаққа екі немесе одан да көп мүше мемлекеттің аумағы бойынша тасымалданатын, құрастырылмаған немесе бөлшектелген түрде, оның ішінде жинақталмаған немесе жасалып бітпеген түрде Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарларға қатысты кедендік транзит кедендік рәсімін қолданудың ерекшеліктерін Комиссия айқындайды.

12. Көліктің әртүрлі (екі және одан да көп) түрімен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша тасымалданатын тауарларға қатысты кедендік транзит кедендік рәсімін қолданудың ерекшеліктерін Комиссия айқындайды.

Тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру шарттары

1. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша тасымалдау (тасу) үшін тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру шарттары:

1) шетелдік тауарларға қатысты – осы Кодекстің 226-бабына сәйкес кедендік әкелу баждарын, салықтарды төлеу жөніндегі міндеттің орындалуын қамтамасыз ету;

2) шетелдік тауарларға қатысты – Комиссия айқындайтын жағдайларда осы Кодекстің 226-бабына сәйкес арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарын төлеу жөніндегі міндеттің орындалуын қамтамасыз ету;

3) осы Кодекстің 427-бабында көзделген тәсілдермен тауарларды сәйкестендіру мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) егер тауарлар көлік құралының кедендік пломбалар салынған және мөр басылған жүкжайларында (бөлікжайларында) тасымалданатын болса, халықаралық тасымалдау көлік құралының осы Кодекстің 28-бабында көрсетілген талаптарға сәйкестігі;

5) осы Кодекстің 8-бабына сәйкес тыйым салулар мен шектеулерді сақтау болып табылады.

2. Еуразиялық экономикалық одақтың тауарларын, оның ішінде пошта жөнелтілімдерімен жіберілетін Еуразиялық экономикалық одақтың тауарларын және осы Кодекстің 385-бабының 4-тармағында көрсетілген шетелдік тауарларды Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттердің аумағы арқылы және (немесе) теңізбен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының бір бөлігінен Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағының басқа бөлігіне тасымалдау (тасу) үшін кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру шарттары осы Кодекстің 387, 388 және 389-баптарында айқындалған.

3. Кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылатын, көліктің екі және одан да көп түрін пайдалана отырып, Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы бойынша тасымалданатын тауарлардың декларанты ретінде осы Кодекстің 149-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында аталған тұлғалар не Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көліктің екі және одан да көп түрін пайдалана отырып тасымалданатын тауарларға қатысты өкілеттіктерге ие болатын және тауарлардың осылай тасымалдануын ұйымдастыруды қамтамасыз ететін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің тұлғасы әрекет ете алады.

4. Тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру кезінде жөнелтуші кеден органы осы Кодекстің 224-бабына сәйкес кедендік транзит мерзімін белгілейді, осы Кодекстің 225, 346, 387-баптарына сәйкес тауарларды жеткізу орнын айқындайды, осы Кодекстің 427-бабына сәйкес тауарларды, оларға арналған құжаттарды сәйкестендіруді жүзеге асырады.

Тауарларды су немесе әуе кемелерімен тасымалдауды қоспағанда, егер тауарларды тасымалдау осы Кодекстің 28-бабында көрсетілген талаптарға

сәйкес келетін көлік құралының жүкжайларында (бөлікжайларында) немесе оның бөлігінде жүзеге асырылатын болса, осы Кодекстің [427-бабында](#) көзделген сәйкестендірудің өзге де тәсілдерінен басқа, сәйкестендіру осы тармақтың үшінші бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, көлік құралының осындай жүкжайларына (бөлікжайларына) немесе оның бөлігіне пломбалар салу арқылы қамтамасыз етілуге тиіс.

Тірі жануарларды, пошта ыдыстарындағы (пошта қаптарындағы, пошта контейнерлеріндегі) халықаралық пошта жөнелтілімдерін тасымалдау кезінде, сондай-ақ кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылатын тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылмайтын тауарлармен бірге көлік құралының бір жүкжайларында (бөлікжайларында) немесе оның бөлігінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттердің аумағы бойынша тасымалдау кезінде көлік құралдарының жүкжайларына (бөлікжайларына) немесе оның бөлігіне пломбалар салу талап етілмейді.

Кедендік транзит мерзімі

1. Жөнелтуші кеден органы тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру кезінде тауарлар жөнелтуші кеден органынан межелі кеден органына дейін жеткізілуге тиіс мерзімді (бұдан әрі – кедендік транзит мерзімі) белгілейді.

2. Теміржол көлігімен тасымалданатын тауарларға қатысты кедендік транзит мерзімі бір айға екі мың километр есебінен белгіленеді, бірақ ол күнтізбелік жеті күннен кем болмауға тиіс.

Көліктің өзге де түрлерімен тасымалдау (тасу) жүзеге асырылатын тауарларға қатысты кедендік транзит мерзімі көліктің түрі және көлік құралының мүмкіндіктері, тауарлар тасымалдаудың белгіленген маршруты, басқа да тасымалдау шарттары және (немесе) декларанттың немесе тасымалдаушының өтініші негізге алына отырып, сондай-ақ Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына сәйкес көлік құралы жүргізушісінің еңбек пен демалыс режимінің талаптары ескеріле отырып, тауарлар тасымалдаудың (тасудың) қалыпты мерзіміне сәйкес белгіленеді, бірақ ол кедендік транзиттің шекті мерзімінен аспауға тиіс.

3. Кедендік транзиттің шекті мерзімі бір айға екі мың километр есебінен айқындалатын мерзімнен не кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылған тауарларды тасымалдау ерекшеліктерін негізге ала отырып, Комиссия айқындайтын мерзімнен аспауға тиіс.

4. Кеден органы белгілеген кедендік транзит мерзімі декларанттың немесе тасымалдаушының уәжді өтініш жасауы бойынша осы баптың 3-тармағында белгіленген мерзімнің шегінде ұзартылуы мүмкін.

Кедендік транзит мерзімін ұзартуға байланысты кедендік операцияларды жасау тәртібін Комиссия айқындайды.

Тауарларды жеткізу орны. Тауарларды жеткізу орнын өзгерту

1. Тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастыру кезінде жөнелтуші кеден органы кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырылатын тауарлар жеткізілуге тиіс орынды (бұдан әрі – тауарларды жеткізу орны) айқындайды.

2. Егер осы баптың 3, 4 және 5-тармақтарында өзгеше белгіленбесе, тауарларды жеткізу орны көліктік (тасымалдау) құжаттарында көрсетілген межелі пункт туралы мәліметтер негізінде айқындалады.

Межелі кеден органы қызметінің аймағындағы кедендік бақылау аймағы тауарларды жеткізу орны болып табылады. Бұл ретте, егер осы Кодексте өзгеше белгіленбесе, келу орнынан тасымалданатын тауарлар кеден органы тұрған жерге жеткізіледі.

Осы Кодекстің 404-бабына сәйкес құрылған, межелі станциядағы, межелі станцияның кірме жолдарындағы немесе межелі станцияға тікелей жапсарлас жатқан жалпы пайдаланыламайтын теміржолдардағы кедендік бақылау аймағы теміржол көлігімен тасымалданатын тауарлардың жеткізу орны болып табылады.

3. Жөнелтуші кеден органы Қазақстан Республикасының аумағы шегінде тауарларды тасымалдау (тасу) кезінде көлік (тасымалдау) құжаттарында көрсетілген мәліметтерге қарамастан, тауарларды жеткізу орнын:

1) көлік (тасымалдау) құжаттарында көрсетілген мәліметтерге қарамастан, жеткізу орнын белгілеу үшін негізді растайтын құжаттарды ұсынған жағдайда, тауарға қатысты өкілеттіктерге ие тұлғаның сұрау салуы бойынша;

2) тәуекелдерді басқару жүйесі негізінде айқындалатын жағдайларда белгілеуге құқылы. Бұл ретте жөнелтуші кеден органы белгілеген жеткізу орнына дейін тауарларды жеткізу бойынша тасымалдаушының шығындары көлік (тасымалдау) құжаттарында көрсетілген жеткізу орнына дейін тауарларды жеткізу бойынша шығындарға сәйкес болуға тиіс.

4. Жөнелтуші кеден органы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше екі және одан да көп мемлекеттің аумағы бойынша тауарларды тасымалдау (тасу) кезінде Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда көзделген жағдайларда және (немесе) Комиссия айқындайтын өзге де жағдайларда көлік (тасымалдау) құжаттарында көрсетілген мәліметтерге қарамастан, тауарларды жеткізу орнын айқындауға құқылы.